

EPUBLISH
a special Atcom theme

Typosthes.gr | Τύπος Θεσσαλονίκης / Τοπικά

Η 82χρονη Ελένη Γκουραμάνη-Νανακούδη εξιστορεί τη συγκλονιστική ιστορία της στο Ολοκαύτωμα του Χορτιάτη από τους Γερμανούς

Θεσσαλονίκη: Η μαρτυρία της 82χρονης Ελένης που επέζησε το Ολοκαύτωμα Χορτιάτη

02 Σεπ 2015, 20.22

«Τα ξέρω, τα θυμάμαι πάρα πολύ καλά, δέκα χρόνων παιδί το μυαλό είναι καθαρό, τέτοια πράγματα να μην ξαναγίνουν ποτέ...». Με αυτόν τον τρόπο ξεκίνησε η συγκλονιστική εξιστόρηση της 82χρονης σήμερα Ελένης Γκουραμάνη-Νανακούδη, κατοίκου του Χορτιάτη και επιζήσασας του ολοκαυτώματος του χωριού, από το στρατό κατοχής και τους ταγματασφαλίτες του γερμανού επιλοχία Φρπς Σούμπερτ, στις 2 Σεπτεμβρίου 1944, στο «Πρακτορείο 104,9 FM» και στην εκπομπή «Δυο στις 12», με τον Φάνη Γρηγοριάδη και τον Νίκο Γιώτη.

Η κ. Ελένη, μόλις δέκα χρόνων τότε, βίωσε την απόλυτη φρίκη. Άντεξε, έζησε και σήμερα είναι μια από τις δύο εν ζωή αυτόπτες μάρτυρες της τραγωδίας, της βαναυσότητας που έζησε ο Χορτιάτης, με τις γερμανικές αρχές κατοχής και τους συνεργάτες τους να έχουν κυκλώσει το χωριό και να φέρνουν σε πέρας την αιματηρή «αποστολή» τους. Τον αφανισμό αμάχων, ανδρών, γυναικών, ακόμη και μικρών παιδιών, όσων συνάντησαν στο χωριό, με απίστευτη, απάνθρωπη βιαιότητα.

Με αφορμή τις σημερινές εκδηλώσεις της θλιβερής επετείου για τα εβδομήντα ένα χρόνια από την τραγωδία του Χορτιάτη, η κα. Ελένη αφηγήθηκε τη συγκλονιστική ιστορία της. «Εκείνη την ημέρα ήμουν στο σπίτι, με τη μητέρα μου και την αδελφή μου - ο αδελφός μου κι ο πατέρας μου ήταν στη δουλειά - ακούσαμε κάτι τουφεκίες, ρωτούσαμε ο κόσμος τι θα κάνουμε; Όταν άρχισαν να ανεβαίνουν τα τζεμς, με τους Γερμανούς και τους ταγματασφαλίτες, οι αντάρτες έφυγαν στο βουνό και τους ακολούθησαν και πολλοί κάτοικοι», λέει η κ. Γκουραμάνη.

Το χτύπημα των αρχών κατοχής έγινε ξαφνικά, αναπάντεχα, αλλά με σχεδιασμένο και οργανωμένο τρόπο, λίγη ώρα μετά την ενέδρα που έστησαν ΕΛΑΣπες στη θέση Καμάρες, στην είσοδο του χωριού. Οι ΕΛΑΣπες έβαλαν εναντίον οχήματος το οποίο μετέφερε έναν αυστριακό χημικό και υπαλλήλους της εταιρείας ύδρευσης Θεσσαλονίκης, με κατεύθυνση τις πηγές της Αγίας Παρασκευής, από όπου υδρευόταν η πόλη και το οποίο δεν σταμάτησε σε σχετικό σήμα τους, όπως και λίγο αργότερα εναντίον του γερμανικού στρατιωτικού οχήματος που το συνόδευε.

Η Ελένη Γκουραμάνη - Νανακούδη, μικρό παιδί τότε, ήταν ανάμεσα στους κατοίκους που παρέμειναν στο χωριό. Αρχικά, πήγαν στο σπίτι του προέδρου του Χορτιάτη για να κρυφτούν, μην γνωρίζοντας τι θα συμβεί. Άκουγαν, αρχικά, μόνο σποραδικούς πυροβολισμούς.

«Σε λίγο ήρθαν δύο αδελφάκια, κλαίγοντας, τα ρώτησαν οι γυναίκες: «Γιατί κλαίτε;». «Γιατί τη μαμά μας, τη σκότωσαν στην αυλή μας. Της έκοψαν τα δάχτυλα, της έβγαλαν τα δαχτυλίδια και μετά τη σκότωσαν...».

«Τότε καταλάβαμε τι μας περίμενε... μέχρι εκείνη την ώρα δεν ξέραμε. Μας έβριζαν οι

ταγματασφαλίτες και μας λέγανε: «οι άνδρες σας είναι όλοι αντάρτες», πράγμα που δεν ίσχυε» είπε δακρυσμένη η κ. Γκουραμάνη.

Από το σπίτι του προέδρου, τον οποίο τον πυροβόλησαν και τον τραυμάτισαν, τους πήραν τους συγκέντρωσαν και μετά τους έβαλαν στη σειρά για να τους οδηγήσουν στον όλεθρο.

«Παιδιά έκλαιγαν και τα χτυπούσαν με τον υποκόπανο του όπλου για να μην πουν νερό, από δίπλα που ήταν η βρύση», λέει και συνεχίζει: «Μας ξεκινούν στο δρόμο σε γραμμή, σε τριάδες, εμείς ήμασταν στις πρώτες σειρές και ακούγαμε να λένε: "Πού θα πάμε να τους εκτελέσουμε"; Λένε κάποιοι: "Θα πάμε στα νεκροταφεία, εκεί θα τους εκτελέσουμε". Λένε άλλοι: όχι, εκεί γιατί ο τοίχος είναι χαμηλός και θα μας φύγει κανένας, να μην μας φύγουν. Θα τους βάλουμε στο φούρνο (του Γκουραμάνη) που είναι μεγάλος και χωράει...».

Τους πήγαν τελικώς στο φούρνο του Γκουραμάνη. Το τι ακολούθησε μετά το περιγράφει η ίδια. Η κ. Ελένη είδε με τα μάτια της, μπροστά της, τη μητέρα της και την αδελφή της να πέφτουν άψυχες στα πόδια της, γαζωμένες από τις σφαίρες των αρχών κατοχής, συγγενείς, φίλους και γείτονες να ψυχορραγούν δίπλα της, ενώ το χωριό καίγεται. Η ίδια κατάφερε να ξεφύγει και να τρυπήσει σε σωρό εκτελεσμένων, σιωπηλή, ακίνητη, μουδιασμένη από φόβο και υποκρινόμενη την πεθαμένη, για να γλυτώσει.

«Και μας βάλανε στο φούρνο του θείου μου, εμείς ήμασταν στην πρώτη σειρά, εγώ, η μάνα μου, η αδελφή μου. Κρεμάστηκα στην αγκαλιά της αδελφής μου κι έλεγα: "Θα μας σκοτώσουν". Κι έλεγε η αδελφή μου: «όχι, όχι τα παιδιά δεν τα σκοτώνουν, μόνο εμάς τους μεγάλους". Η αδελφή μου ήταν 20 χρονών...».

«Γέμισε πάνω το ζυμωτήριο του φούρνου δεν χωρούσε άλλους. Έστησαν μπροστά στην πόρτα ένα πολυβόλο και άρχισαν να μας τουφεκούνε. Σκοτώθηκε πρώτα η μαμά μου, στη μέση ήταν η αδελφή μου, είδα τη μαμά μου που έπεσε μπρούμυτα όπως καθόμασταν. Κρατούσα την αδελφή μου από το λαιμό της. Σε λίγο βλέπω και την αδελφή μου... άπλωσε τα χέρια να με αγκαλιάσει, αλλά δεν πρόλαβε έπεσε κι εκείνη μπρούμυτα...».

Η δεκάχρονη, τότε, Ελένη είχε κουρνιαξει κάτω από τον πάγκο του ζυμωτηρίου για να κρυφτεί, έχοντας ήδη χάσει τη μητέρα της και την αδελφή της, ενώ οι κατακτητές έβαζαν φωτιά στο φούρνο, με εγκλωβισμένα μέσα τα γυναικόπαιδα και τους αμάχους.

«Έφεραν και χορτοδέματα κι έριξαν και μια σκόνη και μας βάλανε φωτιά πάνω στο ζυμωτήριο. Δεν μπορούσαμε να αντέξουμε τον καπνό και πήγαμε να βγούμε. Εγώ βλέπω μια γυναίκα με το μωρό της στην αγκαλιά, σκοτωμένο ήταν, αλλά το κρατούσε στην αγκαλιά της. Κάνει η κυρία να βγει έξω και τη μαχαίρωσαν. Της λένε: "που πας εσύ" και τη σκότωσαν. Όταν έπεσε αυτή στο σκαλοπάτι με το μωρό της, άκουσα ησυχία, άρχισε ο φούρνος να καίγεται, ο καπνός δεν αντεχόταν και ξεκίνησα να πάω στο σπίτι. Άκουσα όμως να μιλάνε κοντά ταγματασφαλίτες και κατέβηκα κάτω στην αυλή. Εκεί είδα πολλούς σκοτωμένους, δέκα δεκαπέντε, στοίβα, όλοι οι δικοί μου είχαν πεθάνει. Πάω και ξαπλώνω πάνω στους σκοτωμένους μπρούμυτα και κάνω τη σκοτωμένη. Σε λίγο ήρθαν πάλι οι ταγματασφαλίτες...».

«Είχε δίπλα μου ήταν μια γυναίκα θήλαζε το μωρό της αυτή σκοτωμένη είχε μια σφαίρα στο μέτωπο και πεταγόταν επάνω μου το αίμα της. Και έκλαιγε το μωρό. Και το έβλεπαν το μωρό και γελοούσαν, πως θήλαζε από τη μητέρα τη σκοτωμένη. Δεν μπορούσαν να καταλάβουν ποιοι ήταν ζωντανοί γιατί ο κόσμος ακόμη ξεψυχούσε, ήταν βαριά τραυματισμένοι.. μας χτυπούσαν με κλωτσιές. Με χτύπησαν και μένα κλωτσιά στα πλευρά, δεν κουνήθηκα...».